

SKUODO RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

AUDITO ATASKAITA DĖL PINIGINĖS SOCIALINĖS PARAMOS SKYRIMO GYVENTOJAMS

2016-02-22 Nr. KADV3-3
Skuodas

Auditas atliktas vykdant
Savivaldybės kontrolieriaus
2016 m. sausio 6 d. pavedimą Nr. KA1-2

Auditą atliko:
Kontrolierė Kristina Nikartienė
Kontrolieriaus pavaduotoja Neringa Stasiūtė

Auditas pradėtas 2016-01-06
Auditas baigtas 2016-02-22

Su audito ataskaita galima susipažinti Skuodo rajono savivaldybės interneto puslapyje adresu
www.skuodas.lt

IŽANGA

Piniginės socialinės paramos skyrimo gyventojams auditą atliko Savivaldybės kontrolierė Kristina Nikartienė ir Savivaldybės kontrolieriaus pavaduotoja Neringa Stasiūtė. Ribotos apimties teisėtumo auditas atliktas vadovaujantis Kontrolės ir audito tarnybos 2016 metų veiklos planu¹ bei Savivaldybės kontrolieriaus 2016 m. sausio 6 d. pavedimu Nr. KA1-2.

Audito tikslas – įvertinti, ar Skuodo rajono savivaldybės administracija teisėtai skiria piniginę socialinę paramą gyventojams.

Audituojamas subjektas – Skuodo rajono savivaldybės administracija, adresas Vilniaus g. 13, Skuodas, kodas 188751834. Audituojamu laikotarpiu Skuodo rajono savivaldybės administracijos (toliau – Savivaldybės administracija) direktoriaus pareigas ėjo Pranas Vaškys, Savivaldybės administracijos Centralizuotos buhalterijos skyriaus vedėjos – Kristina Simaitienė, Socialinės paramos skyriaus vedėjos – Valerija Stanienė.

Audituojamas laikotarpis – 2015 metai.

Audito ataskaitoje pateikiami tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Viena iš Vietos savivaldos įstatymo² 6 straipsnyje išdėstytų savarankiškųjų savivaldybių funkcijų – socialinės pašalpos ir kompensacijų, nustatytų Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatyme³, teikimas. Audito metu buvo vertintas piniginės socialinės paramos skyrimo gyventojams teisėtumas.

Piniginės socialinės paramos rūšys yra šios:

- 1) Socialinė pašalpa;
- 2) Būsto šildymo išlaidų, geriamojo vandens išlaidų ir karšto vandens išlaidų kompensacijos.

Audituojamu laikotarpiu iš Savivaldybės biudžeto buvo išmokėta:

- Socialinių pašalpų – 834,1 tūkst. Eur;
- Būsto šildymo išlaidų, geriamojo vandens išlaidų ir karšto vandens išlaidų kompensacijų – 211,5 tūkst. Eur;
- Vienkartinių pašalpų – 13,2 tūkst. Eur.

Ribotos apimties teisėtumo auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus⁴. Audito metu atliktos suplanuotos audito procedūros, atlikta išsami rizikos analizė (audito planavimo etape), įstatymų, tvarkos aprašų, įsakymų ir kitų dokumentų peržiūra, pateiktų duomenų ir informacijos analizė.

Audito įrodymai buvo renkami taikant skaičiavimo (dokumentų ir apskaitos įrašų aritmetinio tikslumo patikrinimas), patikrinimo (įrašų, dokumentų tikrinimas), paklausimo (pokalbis su įstaigos darbuotojais). Vadovautasi nuostata, kad audituojamas subjektas pateikė išsamią ir objektyvią informaciją, o pateiktų dokumentų kopijos atitinka originalus.

¹ 2016 metų veiklos planas, patvirtintas kontrolieriaus 2015 m. lapkričio 4 d. įsakymu Nr. KA1-23.

² Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas (Žin., 1994-07-20, Nr.55-1049).

³ Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymas (Žin., 2003, Nr. 73-3352, nauja redakcija nuo 2012-01-01, Žin., 2011, Nr. 155-7353).

⁴ Valstybinio audito reikalavimai, patvirtinti valstybės kontrolieriaus 2002 m. vasario 21 d. įsakymu Nr. V-26 (su vėlesniais pakeitimais).

PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS IR REKOMENDACIJOS

1. Piniginės socialinės paramos teikimas

Skuodo rajono savivaldybės taryba (toliau – Savivaldybės taryba), vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 16 straipsnio 2 dalies 38 punktu, 18 straipsnio 1 dalimi, Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo 4 straipsnio 2 dalimi, 2015 m. sausio 29 d. sprendimu Nr. T9-11⁵ patvirtino Piniginės socialinės paramos teikimo Skuodo rajono savivaldybės gyventojams aprašą (toliau – Aprašas). Tuo pačiu sprendimu buvo pripažintas netekusiu galios Skuodo rajono savivaldybės tarybos 2014 m. sausio 3 d. sprendimas Nr. T9-13⁶, kuriuo buvo reglamentuota ankstesnė socialinės pašalpos ir kompensacijų teikimo tvarka.

Yra dvi piniginės socialinės paramos rūšys, pirma – socialinė pašalpa, antra – būsto šildymo išlaidų, geriamojo vandens išlaidų ir karšto vandens išlaidų kompensacijos.

Norėdami gauti piniginę socialinę paramą gyventojai pateikia dokumentus, išvardintus Lietuvos Respublikos Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatyme (toliau – Įstatymas): Skuodo miesto gyventojai – Socialinės paramos skyriui (toliau – Skyrius), kaimiškųjų seniūnijų gyventojai – seniūnijos socialinio darbo organizatoriui. Seniūnijų darbuotojai pristato suformuotas dokumentų bylas su atspausdintomis pažymomis iš įvairių registrų į Skyrių, Skyriaus darbuotojai atspausdina pažymas iš registrų, prie kurių seniūnijų darbuotojai neturi prieigos, ir jeigu viskas atitinka, rengiamas sprendimas skirti socialinę paramą, kurį pasirašo Skyriaus vedėja. Skuodo miesto gyventojams procedūra tokia pati, tik viską tvarko Skyriaus darbuotojai.

Buities ir gyvenimo sąlygų patikrinimo aktas yra vienas iš dokumentų teisei į piniginę socialinę paramą nustatyti. Piniginės socialinės paramos gavėjų buities ir gyvenimo sąlygos tikrinamos pagal poreikį. 2015 metais buvo surašyti 25, o 2014 metais – 79 buities ir gyvenimo sąlygų patikrinimo aktai. Kaip nurodė Skyriaus vedėja V. Stanienė, buities ir gyvenimo sąlygų patikrinimo aktas rašomas kaip papildomas dokumentas, jei kyla įtarimų, kad gyventojas netiksliai nurodė šeimos sudėtį, pajamas, ar pan. arba tiriant gautus skundus. Tada gyventojas yra perduodama svarstyti Socialinės paramos teikimo komisijai (toliau – Komisija), kuri sudaroma kiekvienoje seniūnijoje. Dalyvauti Komisijos posėdyje gyventojas taip pat gali būti pakviestas Komisijos narių, pirmininko ar Skyriaus darbuotojų iniciatyva. Komisijos sprendimai yra rekomendacinio pobūdžio. Protokolą su rekomendacijomis Komisija pateikia Skyriui. Skyriaus specialistai pagal rekomendacijas parengia sprendimą skirti arba neskirti socialinę paramą. Sprendimą pasirašo Skyriaus vedėja. Jei paramos gavėjo dokumentai tvarkingi, visa informacija atitinka, Skyriaus vedėjos pasirašytu sprendimu gyventojui paskiriama socialinė parama, toks gyventojas į Komisiją gali ir nepatekti. Nors, pavyzdžiui, Šačių seniūnijos Komisija savo iniciatyva kvietė į Komisijos posėdžius visus socialinės paramos gavėjus. Kiekvieną mėnesį seniūnams yra pateikiamas socialinę paramą gaunančių gyventojų sąrašas, pagal kurį gyventojai yra kviečiami dalyvauti visuomenei naudingoje veikloje.

Komisijos veiklos nuostatai patvirtinti Administracijos direktoriaus 2014 m. vasario 5 d. įsakymu Nr. A1-83, nuostatų pakeitimas – 2014 m. kovo 19 d. įsakymu Nr. A1-208. Nuostatuose

⁵ Dėl piniginės socialinės paramos teikimo Skuodo rajono savivaldybės gyventojams tvarkos aprašo patvirtinimo.

⁶ Dėl socialinės pašalpos teikimo Skuodo rajono savivaldybės nepasiturintiems gyventojams tvarkos aprašo ir būsto šildymo išlaidų, išlaidų geriamajam vandeniui ir išlaidų karštam vandeniui kompensacijų teikimo nepasiturintiems Skuodo rajono gyventojams teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo.

nurodyta, kokia turėtų būti Komisijos sudėtis. Kiekvienos seniūnijos Komisijos sudėtį tvirtina Administracijos direktorius seniūno teikimu. Komisijos pirmininku skiriamas ir Komisijai vadovauja seniūnijos seniūnas. Seniūnai į komisijas gali pasitelkti: Vaiko teisių apsaugos skyriaus specialistus, socialinių paslaugų įstaigų socialinius darbuotojus, Savivaldybės administracijos seniūnijų darbuotojus, policijos pareigūnus, darbo biržos specialistus, sveikatos priežiūros įstaigų specialistus, švietimo ir kitų įstaigų darbuotojus, gyvenamosios vietos bendruomenės pirmininkus, seniūnaičius, aktyvius bendruomenės narius, kaimo pašto darbuotojus ir kitus suinteresuotus asmenis dalyvauti svarstant klausimus dėl socialinės paramos skyrimo. Į Komisijos posėdžius **patariamąjį balso teise** gali būti kviečiami Socialinės paramos skyriaus specialistai. Administracijos direktoriaus 2015 m. sausio 7 d. įsakymu Nr. A1-19⁷ patvirtinta Skuodo miesto seniūnijos socialinės paramos teikimo komisija. Viena iš komisijos narių yra Socialinės paramos skyriaus vyriausioji specialistė Audronė Pargaliauskienė. Skyriaus specialistai į Komisijos posėdžius gali būti kviečiami tik patariamąjį balso teise.

Minėtame įsakyme neteisingai įvardintas Komisijos pavadinimas: „Įsakymas dėl Skuodo miesto seniūnijos socialinės paramos **skyrimo** komisijos tvirtinimo“, o turėtų būti – „Įsakymas dėl <...> socialinės paramos **teikimo** komisijos tvirtinimo“.

Administracijos direktorius turi užtikrinti, kad Skuodo miesto seniūnijos socialinės paramos teikimo komisijos sudėtis atitiktų Komisijos veiklos nuostatus.

Administracijos direktorius 2014 m. vasario 26 d. įsakymu Nr. A1-150⁸ yra įgaliojęs Skyriaus vedėją Valeriją Stanienę priimti ir pasirašyti visų rūšių socialinės paramos, išmokų vaikams, šalpos išmokų bei kompensacijų skyrimo sprendimus. Tačiau vienas iš dokumentų, kuriais vadovaujantis priimtas sprendimas įgalioti Skyriaus vedėją yra Savivaldybės tarybos 2014 m. sausio 30 d. sprendimu T9-13⁹ patvirtinto Socialinės šalpos teikimo Skuodo rajono savivaldybės gyventojams tvarkos aprašo 23 punktas. Šis aprašas **buvo pripažintas netekusiu galios** 2015 m. sausio 29 d. Savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T9-11¹⁰.

Įgaliojimai Socialinės paramos skyriaus vedėjai turi būti suteikti vadovaujantis galiojančiu Aprašu, patvirtintu Savivaldybės tarybos 2015 m. sausio 29 d. sprendimu Nr. T9-11¹.

Pažymėtina, kad patvirtiname Apraše labai sunku suprasti, kiek ir kokių komisijų yra sudaroma, kadangi Komisija vadinama skirtingai, 24.4 punkte nurodyta, kad „jeigu rekomenduoja *Socialinės paramos teikimo komisija arba Piniginės socialinės paramos skyrimo komisija*“, kitur tekste vadinama *Teikimo komisija, Piniginės socialinės paramos teikimo komisija*.

Būtina Apraše patikslinti ir suvienodinti Komisijos pavadinimus.

2015 m. iš Savivaldybės biudžeto lėšų išmokėta 834,1 tūkst. eurų socialinių pašalpų, o 2014 m. – 987,2 tūkst. eurų, iš kurių 114,6 tūkst. eurų skirta 2013 m. įsiskolinimui dengti.

2015 m. daugiausiai socialinių pašalpų išmokėta Skuodo seniūnijos (187 šeimoms, 165,3 tūkst. eurų), Skuodo miesto seniūnijos (283 šeimoms, 162,5 tūkst. eurų), Ylakių seniūnijos

⁷ Dėl Skuodo miesto seniūnijos socialinės paramos skyrimo komisijos tvirtinimo.

⁸ Dėl socialinės paramos, išmokų vaikams, šalpos išmokų bei kompensacijų skyrimo sprendimų priėmimo.

⁹ Dėl socialinės pašalpos teikimo Skuodo rajono savivaldybės nepasiturintiems gyventojams tvarkos aprašo ir būsto šildymo išlaidų, išlaidų geriamajam vandeniui ir išlaidų karštam vandeniui kompensacijų teikimo nepasiturintiems Skuodo rajono gyventojams teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo.

¹⁰ Dėl piniginės socialinės paramos teikimo Skuodo rajono savivaldybės gyventojams tvarkos aprašo patvirtinimo.

(150 šeimų, 141,6 tūkst. eurų) ir Mosėdžio seniūnijos (135 šeimoms, 115,4 tūkst. eurų) gyventojams.

2. Vienkartinė socialinė parama

Vienkartinės socialinės paramos teikimo gyventojams aprašas (toliau – Vienkartinės paramos aprašas) patvirtintas Savivaldybės tarybos 2014 m. kovo 27 d. sprendimu Nr. T9-56¹¹. Vienas iš teisės aktų, kuriais vadovaujantis patvirtintas Vienkartinės paramos aprašas, yra Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo 23 straipsnio 5 dalis, kuri **neteko galios** nuo 2015 m. sausio 1 d., o šios dalies nuostatos perkeltos į 4 straipsnio 2 dalį. Pagrindai, kai socialinė parama, skiriama kitais Įstatyme nenumatytais (tokiais, kaip jie išvardinti Vienkartinės paramos apraše), gali būti nustatyti Ataskaitos 1 skyriuje aprašytame Piniginės socialinės paramos teikimo Skuodo rajono savivaldybės gyventojams apraše. Vienos savivaldybės turi du tvarkos aprašus, o kitos visus atvejus nustato viename apraše (pvz., Jurbarko rajono).

Vienkartinės socialinės paramos teikimo gyventojams tvarką turi nustatyti Savivaldybės taryba, vadovaujantis galiojančiais teisės aktais.

Vienkartinės paramos apraše nurodyta, kas turi teisę gauti vienkartinę socialinę paramą, paramos teikimo atvejai, paramos dydžiai ir būdai, paramos skyrimo sąlygos. Vienkartinė socialinė parama teikiama bazinės socialinės išmokos (toliau – BSI) dydžiais. Nuo 2015 m. sausio 1 d. BSI yra 38 eurai.

Atvejai, kai gali būti suteikta vienkartinė socialinė parama:

- gaisro, stichinės, ekologinės nelaimės atveju, įvertinus padarytą žalą, nelaimės priežastis ir šeimos materialinę padėtį:
 - nukentėjus ūkinės paskirties pastatams – iki 6 BSI dydžio (iki 228 €);
 - nukentėjus gyvenamosios paskirties pastatams – iki 20 BSI dydžio (iki 760 €);
- sunkios ligos, traumos, operacijos atveju – iki 4 BSI dydžio (iki 152 €);
- grįžus iš laisvės atėmimo įstaigų – iki 1,5 BSI dydžio (iki 57 €), jei asmuo laisvės atėmimu baustas pirmą kartą, iki 1 BSI dydžio (iki 38 €), jei asmuo per kalendorinius metus laisvės atėmimu baustas du ir daugiau kartų;
 - būsto, sanitarinių mazgų, krosnies būtinam remontui – iki 4 BSI dydžio (iki 152 €);
 - asmenims, sulaukusiems 100 metų jubiliejaus – iki 1 BSI dydžio (iki 38 €);
 - vienišiams sunkios negalios asmenims ir vienišiams pensininkams parama kuriai įsigyti vienam būsto šildymo laikotarpiui – iki 4 BSI dydžio (iki 152 €);
- kitais nenustatytais atvejais – iki 2 BSI dydžio (iki 76 €).

Pasak Skyriaus vedėjos V. Stanienės, vienkartinės socialinės paramos dydžio nustatymas nėra reglamentuotas teisės aktais. Savivaldybės savo nuožiūra nustato paramos dydžius. Vienkartinės socialinės paramos dydžių palyginimui pasirinktos panašaus dydžio Kupiškio bei Lazdijų rajono savivaldybės.

Kupiškio rajono savivaldybėje nustatyti vienkartinės socialinės paramos dydžiai:

- ligos, gydymosi atvejais (išskyrus onkologines ligas), atsižvelgiant į medicininę pažymą – iki 3 BSI;
- onkologinės ligos atvejais – iki 4 BSI;
- gaisro ar kitos stichinės nelaimės atveju, atsižvelgiant į patirtus nuostolius – iki 10 BSI;

¹¹ Dėl vienkartinės socialinės paramos teikimo nepasiturintiems gyventojams tvarkos aprašo patvirtinimo.

- atsidūrus itin sunkioje materialinėje padėtyje – iki 2 BSI;
- kitais atvejais – iki 1 BSI;
- būtinoms medicininės pagalbos priemonėms įsigyti, kurių nekompensuoja valstybinės ligonių kasos – atsižvelgiant į Savivaldybės finansines galimybes – iki 25 BSI.

Lazdijų rajono savivaldybėje nustatyti vienkartinės socialinės paramos dydžiai:

- grįžusiems iš laisvės atėmimo, kardomojo kalinimo, socialinės bei psichologinės reabilitacijos įstaigų – 1 BSI;
- dėl ligos – ne daugiau kaip 3 BSI;
- įvykus gamtos stichijai – ne daugiau kaip 10 BSI;
- kilus gaisrui gyvenamajame name – ne daugiau kaip 20 BSI;
- kilus gaisrui ūkinės ir kitos paskirties pastate – ne daugiau kaip 10 BSI;
- gyvenamajam būstui įsigyti – ne daugiau kaip 40 BSI;
- kitais atvejais asmeniui (šeimai), atsidūrus padėtyje, dėl kurios patiriami materialiniai sunkumai, – ne daugiau kaip 1,5 BSI;
- ypatingai skubiais atvejais (asmens dokumentams, maistui, vaistams įsigyti, nuvykti į gydymo įstaigą ir pan.), kai sprendimas turi būti priimamas nedelsiant – ne daugiau kaip 1 BSI;

Kaip matome iš pateiktų duomenų, savivaldybės savo nuožiūra nustato atvejus, kada gali būti paskirta vienkartinė socialinė išmoka ir išmokų dydžius.

Per 2015 metus iš Savivaldybės biudžeto lėšų išmokėta 13,2 tūkst. eurų vienkartinės socialinės paramos 133 socialiai remtiniams asmenims. Daugiausiai – 9,7 tūkst. eurų – skirta sunkios ligos, traumos, operacijos atveju (89 asmenims). Paramos kuriai įsigyti per 2015 metus skirta 11,5 tūkst. eurų, 81 asmeniui.

Per 2014 metus iš Savivaldybės biudžeto lėšų išmokėta 14,1 tūkst. eurų vienkartinės socialinės paramos 127 socialiai remtiniams asmenims. Daugiausiai – 5,2 tūkst. eurų – skirta sunkios ligos, traumos, operacijos atveju (68 asmenims). Paramos kuriai įsigyti per 2014 metus skirta 11,6 tūkst. eurų, 84 asmenims.

3. Būsto šildymo, geriamojo vandens ir karšto vandens išlaidų kompensacijos

Įstatymo 4 straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad Savivaldybės taryba tvirtina piniginės socialinės paramos teikimo tvarkos aprašą. Savivaldybės taryba Aprašą¹² yra patvirtinusi, todėl skiriant būsto šildymo išlaidų, geriamojo vandens išlaidų ir karšto vandens išlaidų kompensacijas, vadovaujamosi Aprašo nuostatomis.

Aprašo 28 punkte nurodyta, jeigu bendrojo naudojimo objekto valdytojas arba Savivaldybės programos įgyvendinimo *administratorius* Savivaldybės administracijai *pateikia dokumentus*, patvirtinančius, kad daugiabučio gyvenamojo namo buto *savininkas*, kuris turi teisę į būsto šildymo išlaidų kompensaciją arba ją gauna, nedalyvavo susirinkime svarstant ir priimant sprendimą dėl daugiabučio gyvenamojo namo atnaujinimo (modernizavimo) projekto įgyvendinimo ir atsisakė dalyvauti įgyvendinant šį projektą, ir dėl šių asmenų veiksmų (neveikimo) daugiabučio gyvenamojo namo atnaujinimo (modernizavimo) projektas nebuvo pradėtas įgyvendinti, nuo kito mėnesio, už kurį skiriama būsto šildymo kompensacija, jo bendrai gyvenantiems asmenims arba vienam gyvenančiam daugiabučio gyvenamojo namo buto savininkui skiriama kompensuojama

¹² Skuodo rajono savivaldybės tarybos 2015 m. sausio 29 d. sprendimas Nr. T9-11 „Dėl piniginės socialinės paramos teikimo Skuodo rajono savivaldybės gyventojams tvarkos aprašo patvirtinimo“.

būsto išlaidų dalis mažinama 50 procentų, o nuo kito šildymo sezono būsto šildymo išlaidų kompensacija neskiriama, bet ne ilgiau kaip 3 metų šildymo sezonus nuo šių aplinkybių atsiradimo.

Aprašo 66.8 punkte nurodyta, kad Socialinės paramos skyriui ir seniūnijoms patikrinus bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens gyvenimo sąlygas ir surašius buitines ir gyvenimo sąlygų patikrinimo aktą, *Savivaldybės administracijai suteikiama teisė* skirti kompensacijas, jeigu daugiabučio gyvenamojo namo buto savininkas nedalyvavo susirinkime svarstant ir priimant sprendimą dėl daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) projekto įgyvendinimo ir atsisakė dalyvauti įgyvendinant šį projektą, vienam gyvenančiam asmeniui arba bendrai gyvenantiems asmenims pateikus *argumentuotą paaiškinimą*.

Aprašo 66.11 punkte nurodyta ta pati sąlyga – skirti būsto šildymo išlaidų kompensaciją, jeigu daugiabučio namo buto savininkas neatitinka šio įstatymo 7 straipsnio 5 dalyje nustatytų reikalavimų. Neaišku, kokio įstatymo straipsnį ir dalį reiktų žiūrėti. Minėto Įstatymo 7 straipsnio 5 dalyje nurodyta, jog *viena iš sąlygų suteikiančių teisę į kompensacijas*, kad daugiabučio namo butų savininkai, kurie kreipiasi dėl būsto šildymo išlaidų kompensacijų, turi dalyvauti svarstant ir priimant sprendimą susirinkime dėl daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) projekto įgyvendinimo pagal Vyriausybės patvirtintą daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programą ar ją atitinkančią savivaldybės tarybos patvirtintą programą, jeigu toks sprendimas svarstomas ir priimamas, ir dalyvauti įgyvendinant šį projektą.

2015 m. spalio 27 dieną (raštas Nr. R1-78 „Dėl asmenų turinčių teisę į būsto šildymo išlaidų kompensavimą pagal „Skuodo rajono savivaldybės daugiabučių pastatų atnaujinimo (modernizavimo), energijos taupymo ir efektyvumo didinimo programą“) Skyriui pateikti daugiabučio gyvenamojo namo Mosėdžio g. 13A dokumentai (kopijos), 27 lapai. Buvo parengtas namo atnaujinimo (modernizavimo) investicijų planas. Derinimui 2014 m. rugsėjo 2 d. buvo pateikti du investicijų plano paketai. Tačiau jau 2014 m. birželio 23 d. Mosėdžio g. 13A namo gyventojai Savivaldybės administracijai buvo pateikę pareiškimą (priėmė viešosios įstaigos Skuodo informacijos centro direktorė Gražinitė Jokšienė), kuriame pateiktas gyventojų, nesutinkančių su renovacija sąrašas. Sąraše 11 butų atstovų parašai. Šiame sąraše nebuvo buto savininkų, gaunančių būsto šildymo išlaidų kompensacijas.

2014 m. spalio 10 d. Skyriui pateikti daugiabučių gyvenamųjų namų – J. Chodkevičiaus g. 13, P. Cvirkos g. 15, Vytauto g. 8 – susirinkimų dokumentai.

Pateiktas J. Chodkevičiaus g. 13 namo patalpų savininkų susirinkimo protokolas, dalyvių sąrašas (dalyvavo 9 iš 12 patalpų savininkų), vardinio balsavimo biuleteniai. Visi (9) dalyvavę pritarė namo atnaujinimo (modernizavimo) II variantui.

Pateiktas P. Cvirkos g. 15 namo patalpų savininkų susirinkimo protokolas, dalyvių sąrašas (dalyvavo 21 iš 24 patalpų savininkų), vardinio balsavimo biuleteniai. Visi (21) dalyvavę pritarė namo atnaujinimo (modernizavimo) I variantui.

Vytauto g. 8 namo atnaujinimo (modernizavimo) investicijų planas parengtas 2014 m. gegužės 5 d., suderintas 2015 m. rugpjūčio 4 d. Namų patalpų savininkų susirinkimas įvyko 2014 m. rugsėjo 4 d. Jame dalyvavo 8 savininkai iš 35, balsuojant raštu buvo gražinta 12 biuletenių, iš viso 15 balsavo „už“, o 5 – „prieš“ namo atnaujinimą (modernizavimą). 2014 m. rugsėjo 12 dieną viešajai įstaigai Skuodo informacijos centrui 19 butų savininkai pateikė gyventojų, kurie nesutinka su namo renovacija, sąrašą. 2014 m. rugsėjo 25 d. Vytauto g. 8 namo gyventojams įteiktas raštas Nr. R1-89 „Dėl daugiabučio Vytauto g. 8A Skuodas namo atnaujinimo (modernizavimo) programos“, kuriame nurodoma, kad vadovaujantis 2014 m. rugsėjo mėn. 12 d. pateiktu Vytauto g. 8 gyventojų sąrašu, kurie nesutinka su namo atnaujinimu (modernizavimu), atšaukiamas 2014 m. spalio 2 dieną turėjęs įvykti susirinkimas ir namo atnaujinimo (modernizavimo) programa neįvyks.

Pateiktame sąrašė 6 butų savininkai gaudavo būsto šildymo išlaidų kompensacijas, todėl jiems, vadovaujantis Aprašo 28 punktu, būsto šildymo išlaidų kompensacija 2014–2015 m. šildymo sezonui buvo sumažinta 50 procentų. 2015–2016 metų šildymo sezonui šitų butų savininkui rašė prašymus Komisijai, kad būsto šildymo išlaidų kompensacija būtų skirta. Aprašo 66.8 punktas tokią teisę Savivaldybės administracijai suteikia. Atsižvelgiant į gautus prašymus, Skyrius patikrino šitų gyventojų gyvenimo sąlygas ir surašė buities ir gyvenimo sąlygų patikrinimo aktus. Peržiūrėjęs gautus prašymus, surašytus aktus, rasta neatitikimų, kaip pvz., akto surašymo data 2015-10-27, o gyventojas susipažinęs 2015-10-16, akto surašymo data 2015-10-27, o gyventojas susipažinęs 2015-10-26, daug kur aktuose taisytos datos. Vadovaujantis Aprašo 66.8 punktu gyventojai turėjo pateikti argumentuotus paaiškinimus, kodėl atsisakė dalyvauti įgyvendinant projektą. Gyventojai pateikė individualius paaiškinimus: labai brangu, lėšų nėra, visuose susirinkimuose nedalyvavo dėl ligos, kainos šokiravo, nebuvo konkretaus išaiškinimo mokėjimui, dėl turimų skolų ir pan.

2015 m. spalio 28 dienos Skuodo miesto seniūnijos Komisijos posėdyje šiems gyventojams būsto šildymo išlaidų kompensacijos 2015–2016 metų šildymo sezonu buvo paskirtos.

2015 m. lapkričio mėn. 5 dieną Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai (toliau – Ministerija) išsiuntėme elektroninį paklausimą dėl Įstatymo taikymo nuostatų. 2015 m. gruodžio mėn. 3 d. gavome atsakomąjį raštą¹³, kuriame nurodyta, kad Įstatymo nuostatos (kurios perkeltos ir į patvirtintą Aprašą) dėl būsto šildymo išlaidų kompensacijų skyrimo (Įstatymo 7 str. 5 d.), mažinimo, kai nedalyvaujama daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) programoje (Įstatymo 21 str. 12 d.) ir jų atstatymo išimties tvarka (Įstatymo 23 str. 3 d. 8p.), taikomos tik buto *savininkui*.

Vytauto g. 8 namo gyventojams būsto šildymo išlaidų kompensacijos *teisėtai* buvo sumažintos 2014–2015 metų šildymo sezonu ir išimties tvarka paskirtos 2015–2016 m. šildymo sezonu.

Siekiant skatinti daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) procesus bei užtikrinti nepasiturinčių gyventojų (buto savininkų) galimybes dalyvauti atnaujinant būstą, kai jie negali savo lėšomis apmokėti jiems tenkančių būsto atnaujinimo (modernizavimo) išlaidų, teikiama valstybės parama. Buto savininkams, turintiems teisę į būsto šildymo išlaidų kompensaciją atnaujinamame (modernizuojamame) bute, šildymo ir nešildymo sezono metu apmokamos jiems tenkančios kiekvieno mėnesio kredito ir palūkanų įmokos per kredito sutartyje nustatytą kredito gražinimo laikotarpį (Įstatymo 8 str. 8 d.). Įgyvendinant šią Įstatymo nuostatą, Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2012 m. vasario 24 d. įsakymu Nr. D1-1174/A1-116¹⁴ patvirtintas Kredito, paimto daugiabučiam namui atnaujinti (modernizuoti), ir palūkanų apmokėjimo už asmenis, turinčius teisę į būsto šildymo išlaidų kompensaciją, tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas). Buto savininko teisę į kredito ir palūkanų apmokėjimą Savivaldybės administracija nustato vadovaudamasi Įstatymu ir Tvarkos aprašu. Tvarkos aprašo 28 punktas nurodo, kad bendrojo naudojimo objektų valdytojas ar

¹³ LR Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 2015-12-03 raštas Nr. (15.6-35) SD – 7697.

¹⁴ Dėl kredito, paimto daugiabučiam namui atnaujinti (modernizuoti), ir palūkanų apmokėjimo už asmenis, turinčius teisę į būsto šildymo išlaidų kompensaciją, tvarkos aprašo patvirtinimo.

savivaldybės programos įgyvendinimo administratorius *privalo informuoti* atnaujinto (modernizuoto) ar atnaujinamo (modernizuojamo) daugiabučio namo butų savininkus apie galimybę pasinaudoti valstybės parama apmokant kreditą ir palūkanas už butų savininkus, turinčius teisę į būsto šildymo išlaidų kompensaciją, paskelbdamas šios valstybės paramos gavimo tvarką namo skelbimo lentoje. *Patikrinus daugiabučių namų, esančių adresu Chodkevičiaus g. 13 ir P. Cvirkos g. 15, skelbimų lentas, nustatyta, kad minėta informacija apie galimybę pasinaudoti valstybės parama nėra paskelbta.*

Pažymėtina, kad jeigu Savivaldybės administracija, Savivaldybės tarybos nustatyta tvarka skiria būsto šildymo išlaidų kompensaciją pagal Įstatymo 23 straipsnio 3 dalies 8 punktą (Aprašo 66.8 punktas ir ta pati sąlyga nurodyta 66.11 punkte), kai būsto šildymo išlaidų kompensacija skiriama išimties tvarka (kaip ir buvo padaryta Vytauto g. 8 gyventojams), kartu nustato teisę dėl kredito, paimto daugiabučiam namui atnaujinti (modernizuoti), ir palūkanų **apmokėjimo**.

Išsami informacija daugiabučių atnaujinimo (modernizavimo) klausimais pateikta VšĮ „Būsto energijos taupymo agentūra“ (BETA) interneto svetainėje www.betalt.lt. Agentūra teikia konsultacijas ir pagalbą būsto savininkams daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) klausimais, vertina ir derina pateiktus investicijų planus, pirkimų dokumentus, bendradarbiauja su savivaldos institucijomis, inžinerinėmis konsultacinėmis įmonėmis, mokymo įstaigomis, nevyriausybinėmis organizacijomis ir kt. Interneto svetainėje pateikta informacija apie paramą nepasiturintiems gyventojams, Pažymėtina, kad nepasiturintiems gyventojams, turintiems teisę į būsto šildymo išlaidų kompensaciją, teikiama 100 procentų valstybės parama: projekto parengimo ir įgyvendinimo išlaidų, statybos techninės priežiūros išlaidų, taip pat kredito draudimo įmokai, kiekvieno mėnesio kredito ir palūkanų įmokoms.

Per 2015 metus iš Savivaldybės biudžeto lėšų išmokėta 211,5 tūkst. eurų būsto šildymo išlaidų, karšto ir šalto vandens išlaidų kompensacijų. Didžiausia kompensacijų suma skirta gyventojams, kurie būstą šildo ir karštą vandenį ruošia patys, naudodami kietąjį ar kitokį kurą – 119,9 tūkst. eurų. Uždarajai akcinei bendrovei Skuodo šiluma išmokėta 83,4 tūkst. eurų lėšų, skirtų būsto šildymo išlaidų kompensacijoms.

Aprašo 39 punktas nurodo, kad šilumos energiją ir vandenį teikiančios organizacijos kiekvienais metais iki spalio 1 d. pateikia Skyriui joms skolingų asmenų, kurie turi teisę į kompensacijas, sąrašus. 2015 m. spalio 1 d. pateiktuose sąrašuose bendrovei Skuodo šiluma buvo skolingi 4 gyventojai, gaunantys kompensacijas, o bendrovei Skuodo vandenys – 1 gyventojas. Už paslaugas skolingi gyventojai Skyriui pristato sutartis, sudarytas su bendrovėmis dėl skolos mokėjimo ir jiems toliau teikiamos kompensacijos už būsto šildymą, karštą bei šaltą vandenį.

Išvada. Skuodo rajono savivaldybės administracija teisėtai skiria piniginę socialinę paramą gyventojams, išskyrus audito ataskaitoje išvardintus dalykus.

Siekiant, kad audito metu nustatyti trūkumai būtų pašalinti, Savivaldybės administracijai teikiamos rekomendacijos:

1. Inicijuoti tvarkų, reglamentuojančių piniginės socialinės paramos teikimą gyventojams, pakeitimus.
2. Užtikrinti, kad Socialinės paramos skyriaus darbuotojai nebūtų Socialinės paramos teikimo komisijos nariais.

3. Atnaujinti įgaliojimų suteikimą Socialinės paramos skyriaus vedėjai, suteikiančių teisę priimti ir pasirašyti sprendimus dėl socialinės paramos skyrimo.

4. Apsvarstyti galimybę keisti vienkartinės socialinės paramos mokėjimo atvejus ir dydžius.

Numatomi rekomendacijų įgyvendinimo būdai, priemonės ir terminai pateikti Ataskaitos 1 priede „Rekomendacijų įgyvendinimo planas“.

Savivaldybės kontrolierė

Kristina Nikartienė

Kontrolieriaus pavaduotoja

Neringa Stasiūtė

REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

Eil. Nr.	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas/ Priemonės/ Komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
1	2	3	4	5
1.	Inicijuoti tvarkų, reglamentuojančių piniginės socialinės paramos teikimą gyventojams, pakeitimus.	Skuodo rajono savivaldybės administracija	Planuojami piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo pakeitimai, todėl koreguosime Skuodo rajono savivaldybės tarybos 2015 m. sausio 29 d. sprendimu T9-11 patvirtintą Piniginės socialinės paramos teikimo Skuodo rajono savivaldybės gyventojams tvarkos aprašą ir teisingai įvardinsime seniūnijų socialinės paramos teikimo komisijų pavadinimus. Koreguosime Skuodo rajono savivaldybės tarybos 2014 m. kovo 27 d. sprendimu Nr. T9-56 patvirtintą Vienkartinės socialinės paramos teikimo nepasiturintiems gyventojams tvarkos aprašą ir teiksime tvirtinti tarybai.	2016-05-30 2016-05-30
2.	Užtikrinti, kad Socialinės paramos skyriaus darbuotojai nebūtų Socialinės paramos teikimo komisijos nariais.	Skuodo rajono savivaldybės administracija	Inicijuosime Skuodo miesto seniūnijos Socialinės paramos teikimo komisijos sudėties pakeitimą.	2016-04-01
3.	Atnaujinti įgaliojimų suteikimą Socialinės paramos skyriaus vedėjai, suteikiančių teisę priimti ir pasirašyti sprendimus dėl socialinės paramos skyrimo.	Skuodo rajono savivaldybės administracija	Bus parengtas naujas Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymas „Dėl socialinės paramos, išmokų vaikams, šalpos išmokų bei kompensacijų skyrimo sprendimų priėmimo“.	2016-03-01
4.	Apsvarstyti galimybę keisti vienkartinės socialinės paramos mokėjimo atvejus ir dydžius.	Skuodo rajono savivaldybės administracija	Socialinės paramos skyrius kartu su Socialinių reikalų ir sveikatos apsaugos komitetu, seniūnais, socialinio darbo organizatoriais apsvarstysime vienkartinės socialinės paramos galiojančią tvarką, paramos atvejus, dydžius ir pagal svarstymo išvadas, rengsime naują vienkartinės socialinės paramos teikimo tvarkos aprašą.	2016-05-10